

ธรรมชื่อไม่ได้

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม

เราเป็นชาวพุทธ เราจะประพฤติปฏิบัติธรรม เราจะมีคุณธรรมในหัวใจของเรา ถ้าเราจะมีคุณธรรมในหัวใจของเรา เราต้องมีสติปัญญาคัดเลือกรัดเข็มขัด คัดแยกสิ่งใดที่ถูกต้องดีงาม ศีล สมาธิ ปัญญาเป็นทางสัมมาทิฏฐิ ไม่ใช่เป็นมิจฉาทิฏฐิ

ถ้าเป็นมิจฉาทิฏฐิความเห็นผิด ความเห็นของเรา ความเห็นผิดของเรา เรามีกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก ทำสิ่งใดที่มันง่าย มันง่าย อยากได้ ด่วนได้ ไม่มีสติปัญญา สิ่งใดที่ว่าเป็นธรรมๆ ก็ว่าเป็นธรรมๆ เป็นธรรมทั้งหมด มันเป็นไปได้

ถ้ามันเป็นไปได้นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วไม่ทำอะไรๆ หรอก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ปรารถนามาริ้อสัตว์ชนสัตว์ ถ้าปรารถนามาริ้อสัตว์ชนสัตว์ สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม อนาคตังสญาณรู้หมด รู้ถึงว่าอำนาจวาสนาบารมีของคน รู้ถึงอำนาจการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ของจิตดวงหนึ่งแต่ละดวงที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ก็ไม่รู้ เพราะไม่รู้ถึงโดนเขาหลอกๆ พอโดนเขาหลอกเพราะอะไร เพราะเจ้าลัทธิต่างๆ เขาปฏิญาณตนว่าเขาเป็นศาสดาทั้งนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเขาๆ ศึกษาที่เขาจนหมดความรู้ของเขา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังไม่เข้าใจเรื่องสัจจะความจริงในชีวิตขององค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้เองโดยชอบ โดยชอบคืออวิชชา ทำลายอวิชชา ทำลายพญามาร ทำลายเจ้าวัฏจักรในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงรู้แจ้งแทงตลอดไป การรู้แจ้งแทงตลอด รู้แจ้งแทงตลอดในจิต

ต่างๆ อนาคตตั้งสญาณรู้ถึงอนาคตการจะเกิดขึ้นอย่างไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไปถึงอนาคต พระศรีอริยเมตไตรยจะตรัสรู้ข้างหน้า มีอนาคตวงศ์ข้างหน้าอีก ๑๐ องค์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไปอนาคตยาวไกลเลย นั่นเพราะอะไรล่ะ?

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ถ้าทำลายอวิชชาแล้วมันเปิดกระจ่างแจ้งในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังท้อใจในการสั่งสอน ท้อใจเพราะอะไร ท้อใจเพราะสอนเท่าไรเขาก็ไม่รู้ สอนเท่าไรเขาก็ไม่เข้าใจ

ถ้าสอนที่มันเข้าใจ สมัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยังดำรงพระชนม์ชีพอยู่ พระในสมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด จะไม่มีฉัพพัคคีย์ ไม่มีสัตตวรสังคคีย์ ไม่มีพระที่เข้ามาสร้างปัญหาในสังคมสงฆ์ในสมัยพุทธกาลมหาศาลเลย ฉัพพัคคีย์ ธรรมวินัยที่เกิดขึ้นมาจากฉัพพัคคีย์ทั้งนั้น ฉัพพัคคีย์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยขึ้นมาข้อใดก็ได้แล้วแต่ เขาจะเข้ามาหลบมาหลีก มาปลิ้นปล้อนอยู่อย่างนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องมีอนุบัญญัติ อนุบัญญัติต่อเนื่องกันมา ต่อเนื่องกันมา ฉะนั้น ธรรมวินัยมันถึงมีมากมายไป มากมายเพราะอะไรล่ะ มากมายเพราะพระสมัยนั้นๆ ถ้าพระสมัยนั้นแสดงว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำไมไม่สั่งสอนให้เป็นพระอรหันต์หรือบรรลุมรรคทั้งหมดล่ะ

“เขาทำไม่ได้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จ้ำจี้จ้ำไชอยู่นั่นแหละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ยอนุบัญญัติ อนุบัญญัติธรรมวินัยขึ้นมา อย่างนี้ไม่ใช่บังคับหรือ อย่างนี้ไม่ได้สั่งสอนหรือ ก็สั่งสอนทั้งนั้นนะ”

“ทำไมเขาไม่เป็นๆ”

“ไม่เป็นเพราะว่านี่ไง ไม่เป็นเพราะว่าอำนาจวาสนาของเขาไง”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาพุทธกิจ ๕ เติงญาณนะ อยากรจะรู้ สัตว์ชนสัตว์นะ แต่รู้สัตว์ชนสัตว์ สัตว์ที่มีอำนาจวาสนา สัตว์ที่กิเลสบางเบา สัตว์ที่มีจิตนิสัย สัตว์ที่มีสติปัญญาพูดแล้วเข้าใจ พูดแล้วฟังได้ พูดแล้วชวนชวาย พูดแล้วพยายามจะชวนชวาย พยายามจะกระทำ แต่พูดแล้วจ้ำจี้จ้ำไชขนาดไหน สิ่งที่เขาभावช บวชเพื่ออะไร บวชเพื่อลาภสักการะไง

ดูสิ สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช เห็นไหม เวลาศรัทธาในพระพุทธศาสนาทำนุดูแลคำฐ พระพุทธศาสนา พระभावชกันมหาศาลเลย พอพระभावชมหาศาลถ้ามถึงธรรมวินัยไม่เข้าใจ ทั้งๆ ที่ดำรงชีพเป็นพระแต่ไม่รู้ไม่เข้าใจ ถ้ามเรื่องอริยสังคคอบไม่ได้ สุดทำแล้วไปปรึกษา

อาจารย์ของตน พระติสสะ พระติสสะก็บอกให้ทำสังคายนา จับพระทั้งหมดถามเลย
 “พระพุทธเจ้าสอนอะไร” ถ้าตอบผิดจับสักๆ จับสักเลย แต่ถ้าถูก เห็นไหม ถ้าถูกให้ดำรงชีพเป็น
 พระต่อไป ให้ประพฤติปฏิบัติต่อไป ให้ชวนชวายเป็นไป เขาบวชมาเพื่ออะไร เขาบวชมาพระเจ้า
 อโศกมหาราชเป็นผู้ค้าชู เป็นผู้ดูแล ถ้าผู้ดูแลขึ้นมา เห็นไหม

นี่พูดถึงว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำอะไรๆ ทำใจกิเลส ทำใจพญามารใน
 ใจของคน ทำสิ่งที่มีมันครอบงำในใจ ถ้ามันครอบงำในใจ เห็นไหม สิ่งที่ยังองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าทำอะไรๆ ทำใจตรงนั้น ถ้าทำใจตรงนั้น เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมา
 พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอน เห็นไหม สอนที่สุดแห่งทุกข์ แล้วที่สุดแห่งทุกข์เรามี
 อำนาจวาสนานะ มีอำนาจวาสนา ครูปาอาจารย์ของเราท่านพานุกเบิกมา ถ้าพานุกเบิกมา
 ท่านได้ปราบปรามกิเลสในใจของท่านมา ท่านทำอย่างไร

การศึกษา ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถูกต้อง การศึกษานี้
 ถูกต้องดีงามนะ เพราะมันเป็นปริยัติ การปริยัติถ้าเขาไม่ศึกษา ไม่ศึกษาศานามันก็สูญหายไป
 แล้วนะสิ ก็ต้องมีการศึกษาจดจำกันมาๆ การศึกษาคือการจดจำกันมา การจดจำมาแล้วส่ง
 ต่อมาเป็นทอดๆ มา คูสิ ผู้ที่มาบวชๆ บวชในพระพุทธศาสนา บวชมาอย่างน้อยก็ได้ประเพณี
 วัฒนธรรม อย่างน้อยก็กราบเบญจางคประดิษฐ์เป็น อย่างน้อยลงอุโบสถมันก็ได้เห็นการดำรง
 ชีพ ได้เห็นวัฒนธรรมของชาวพุทธ แล้วมีการศึกษา ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าต่อเนื่องมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เห็นไหม เวลาทำสังคายนาพระ
 อรหันต์ ๕๐๐ องค์ พระกัสสปะก็เห็นความที่พระผู้เฒ่าว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 นิพพานไปแล้วก็ดีแล้ว ไม่มีคนคอยจี๋คอยไซ้ นี่ เห็นไหม เขามีความคิดอย่างนั้น เขาจะมี
 ความสุขความสบายของเขา พระกัสสปะมีความสะเทือนใจ พอสะเทือนใจนิมิตพระอรหันต์
 ทั้ง ๕๐๐ องค์ทำสังคายนา

การทำสังคายนามา เห็นไหม สังคายนามาเป็นแนวทางเถรวาท แนวทางเราเชื่อพระ
 เถระ ๕๐๐ องค์ที่เป็นพระอรหันต์ ทำสังคายนาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา
 แล้วก็ศึกษาจดจำกันมาๆ ตรงนั้น ศึกษาจดจำกันมาแล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติที่มันเป็นสัจจะเป็น
 ความจริงขึ้นมา ก็เป็นเครื่องเชิดชูธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า สัจธรรมของ
 องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันมีอยู่จริงในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง

ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ โดยเจ้าลัทธิต่างๆ ที่เขาปฏิญาณ
 ตนว่าเขาเป็นศาสดา เขาเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่ทำไมแนวทางมันไม่เหมือนกันล่ะ ทำไม
 องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนออกไปบิณฑบาต ถ้ายังมีเวลาเหลืออยู่จะไปสนทนา

ธรรมกับเจ้าลัทธิต่างๆ

สิ่งต่างๆ มันชัดเจน ชัดเจนเพราะเป็นความจริงไง ความจริงมันคงทนต่อการพิสูจน์ ความจริงไง ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย แล้วพิสูจน์ได้ตลอดเวลา ใจความจอมปลอม ความจอมปลอมในใจของเขามันก็เป็นเรื่องฉานโลกีย์ เป็นเรื่องไสยศาสตร์ ความเชื่อตามๆ กันมา ถ้ามันเป็นอย่างนั้นมันจะเป็นความจริงมาได้อย่างไร

ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนามันมีจิตนิสัยมันต้องคิดได้ ถ้าคนคิดได้ เห็นไหม เพราะคนคิดได้ คูสิ เวลาพระสารีบุตรเวลาไปเห็นพระอัสสชิทำไมมันตื่นตื่น มันเห็นว่าความสงบเสงี่ยมนั้น ออกมาจากใจมันเป็นความมหัศจรรย์ ตามไปๆ ไปฟังธรรม พอฟังธรรมด้วยสติด้วยปัญญา **ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ไปดับที่เหตุนั้น** พระสารีบุตรเป็นพระโสดาบันขึ้นมาทันทีเลย เวลาไปสอนพระโมคคัลลานะก็เป็นพระโสดาบันขึ้นมาเหมือนกัน สุดท้ายแล้วรวมลูกศิษย์ของตน ทั้งหมดคณะของตน ๕๐๐ คนไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการจนเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดเลย

คนที่มีวาสนามีสติมีปัญญามันรู้จักคัดแยก รู้จักเลือกว่าอะไรเป็นความจริง และอะไรไม่เป็นความจริง เวลาไปอยู่กับสังขัย สังขัยเขาสอนอย่างไร มันไม่เป็นความจริง อย่างไม่ มันก็ไม่ใช่ความจริง ถ้าไม่ใช่ความจริงทั้งๆ ที่เป็นอาจารย์ของเรามันก็สงสัยนะ อาจารย์ของเราสอนแล้วทำไมมันไม่กระจ่างแจ้งในใจละ

แต่ไปเห็นพระอัสสชิเขาไม่ได้สอน เขาดำรงชีพของเขาด้วยการบิณฑบาต แต่การบิณฑบาต การเหยียด การคู้ การเดิน มีสติสัมปชัญญะ คนที่มีสติปัญญาเขาเห็นได้ เขารู้ได้ เขาตามไปๆ ตามด้วยมารยาทไง ตามนักบวชไปให้นักบวชท่านได้ฉันจังหันของท่านก่อน ฉันเสร็จแล้วถึงให้ท่านล้างบาตรเช็ดบาตรเสร็จแล้วถึงได้ไปคุ้ยสนทนาธรรมกับท่าน พอสนทนาธรรมกับท่าน ท่านถึงตอบมา

นี่! คนที่มีสติมีปัญญาเขารู้จักคัดเลือก เขารู้จักคัดแยกของเขา อะไรเป็นความจริง และไม่เป็นความจริง แต่ของเรา คูสิ เราประพฤติปฏิบัติกัน ถ้าตามความเป็นจริงมันต้องเป็นสังขธรรมตามเป็นจริง

ครูบาอาจารย์ของท่านพระพุทธิปฏิบัติมา ถ้าประพฤติปฏิบัติมามันเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจนะ เวลาหลวงปู่มันท่านเทศนาว่าการของท่าน ท่านบอกเบิกของท่าน มันเป็นความทุกข์ความยากมาทั้งนั้น เวลาจิตใจของท่าน ท่านจะทำให้สงบของท่านเข้ามา ถ้าสงบของท่านเข้ามาแล้วท่านจะยกขึ้นสูวิปัสสนา ยกขึ้นสู่การกระทำอย่างไร ท่านทำของท่านมาด้วยความบากบั่น ความบากบั่นมันเป็นความจริงไง มันเป็นความจริง มันเป็นการประพฤติปฏิบัติมันเป็นข้อเท็จจริงในใจของท่าน แล้วท่านถึงมาสั่งสอนพวกเรา เพราะท่านทำของท่านแล้ว

ท่านทำความเป็นจริงของท่าน นั้นเป็นความจริง

แต่ถ้าเป็นความจอมปลอมๆ การศึกษาการจดจำมาก็จดจำมาเป็นปริยัติ จดจำมา เห็นใหม่ ด้วยความภูมิใจของฝ่ายการศึกษา เขาภูมิใจนะว่าศาสนาเจริญๆ เจริญเพราะการศึกษาก็ถูกต้อง เพราะการศึกษาภาษาเราว่ามันง่าย มันมีตำรับตำราให้ท่องจำ มันมีตำรับตำราให้ค้นคว้า ถ้ามีตำรับตำราให้ค้นคว้า เราท่องจำศาสนาทั้งนั้น เราบวชมา มาค้าชูศาสนา เวลาบวชแล้วพ่อแม่ได้ ๑๖ กัปป มาค้าชูศาสนา ศาสนามีความสำคัญมาก มันมีคุณธรรมมาก มันสามารถชำระ ธรรมโอสถสามารถชำระการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ให้ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายได้ มันมีคุณค่ามาก มันสูงส่งมาก แล้วมันสูงส่งมากแล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ?

ถ้ามันอยู่ที่ไหน เห็นใหม่ ถ้ามันปล่อยมันก็จะออกนอกกลุ่มนอกรทาง มันถึงมีภาคปริยัติให้มีการศึกษา ให้มีการท่องจำกัน ท่องจำมาเพื่อเป็นปริยัติ ศึกษาเพื่อความมั่นคงของศาสนาฯ แล้วถ้ามีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่มีอำนาจวาสนาประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา มันจะมีคุณธรรมในใจอันนั้น ถ้ามีคุณธรรมในใจอันนั้นเขาก็จะเป็นศาสนทายาท เป็นผู้ชักนำ เป็นผู้สั่งสอน เป็นผู้เหนี่ยวรั้งให้ผู้ปฏิบัติให้เข้าสู่สู่สัจจะ เข้าสู่ความจริง แล้วเราก็แสวงหาอย่างนั้น

ไปฐิตะๆ ไบลานเปล่า ไบลานเปล่า เขาก็ทรงจำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สั่งสอนปริยัติ สั่งสอนการศึกษา ลูกศิษย์ ๕๐๐ จะไปไหนคนเชื่อถือศรัทธามาก เพราะเขามีชื่อเสียงมาก พอมีชื่อเสียงมากไปที่ไหนมีคนอุปัฏฐากอุปัถม์ภักค้ำชูทั้งนั้น แต่เวลาไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ไปฐิตะไบลานเปล่ามาแล้วหรือ ไปฐิตะไบลานเปล่าไปแล้วหรือ” มันสะเทือนใจใจง สะเทือนใจคนที่มีอำนาจวาสนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ เวลาจะรื้อสัตว์ชนสัตว์ท้อใจๆ แต่ท่านก็เล็งญาณของท่าน เล็งญาณของท่านว่าใครมีอำนาจวาสนา ถ้าใครมีอำนาจวาสนาถ้ายังเพลิดเพลิดอยู่กับโลก ถ้ายังหลงใหลกับชื่อเสียง หลงใหลกับการเชิดชูของสังคม ไปไหนมีแต่คนยกย่องสรรเสริญ เห็นใหม่ ท่านก็กราบเอา “ไปฐิตะไบลานเปล่ามาแล้วหรือ ไปฐิตะไบลานเปล่า...” นี่คำพูดอย่างนี้มันแทงใจ มันแทงใจคนที่ลุ่มหลงในชื่อเสียง กิตติศัพท์ กิตติคุณใจ

ถ้ามันหลงใหลไปอย่างนั้น มันก็ต้องทรงจำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงจำ ทรงจำมันจิตเป็นเราใช่ไหม จิตเรามันทรงจำก็ทรงจำความคิด รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ชั้น ๕ ชั้น ๕ มันเกิดดับในหัวใจ

คูลี เวลาการเรียนการศึกษาก็ศึกษาจากชั้น ๕ ศึกษาโดยสัญชาตญาณทั้งนั้น แต่จิตคือพลังงาน ตัวจิตตัวไม่ตาย ตัวชั้น ๕ เกิดดับ ตัวอำนาจวาสนาปัจจุบันนี้ เห็นใหม่ เวลาตายไปแล้วมันย่อยสลาย มันเข้าไปอยู่ใน **อวิชชา ปัจจยาสงขาราสงขารูปัจจยา วิญญาณ** มันเข้าไปอยู่ในปฏิสนธิจิตอันนั้น มันถึงเป็นสัญญาจำ สัญญาเข้าไปอยู่ในจิตอันนั้น เวลาเวียนว่าย

ตายเกิดในวัฏฏะไฉน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนอดีตชาติ ย้อนอดีตชาติก็ย้อนสมบัติของท่านนั้นแหละ คนที่ย้อนอดีตชาติได้ก็ย้อนจากใจของตนนั้นแหละ เพราะใจของตนไปเกิดในภพในชาติใด มันดำรงชีวิตอย่างไร ในชีวิตมันมีความทุกข์ความยากขนาดไหน มันก็ซึมซับเข้าไปในใจลึกๆ นั่นนะ ในใจลึกๆ แต่มันเป็นภพชาติ นั้น ภพชาติ นั้น เห็นไหม

การซึมซับเข้าไปอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาบุพเพนิวาสานุสติญาณ ครุบาอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านรู้อดีตของท่านก็เพราะว่าในใจของท่านไม่ต้องไปค้นคว้าที่ไหน ไม่ต้องฟังใครเขาเล่ามา ไม่ต้องไปค้นคว้าในประวัติศาสตร์ มันค้นคว้าในใจของตนนั้นแหละ ถ้ามันไม่จริงมันก็เป็นนิมิตจริงๆ ก็เลสมันหลอกว่าฉันจะเป็นใหญ่เป็นโตอย่างนั้น ถ้าใครมีอำนาจวาสนา อดีตชาติเป็นญาติเป็นวงศ์กันมา คนจนคนทุกข์คนเข็ญใจ ไม่มีใครเป็นญาติเลย

ในสมัยพุทธกาล เห็นไหม ทุกตะเข็ญใจ ทุกตะเข็ญใจเขาอยากจะบวช ไปบวชที่ไหนไม่มีใครบวชให้ เพราะเขาเป็นคนทุกข์คนยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ประชุมสงฆ์เพราะเขาจะบวช แล้วเขาร่ำลือไปไม่มีใครบวชให้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ถามว่า “ทุกตะเข็ญใจคนจนคนทุกข์คนยากนี้เขาเคยมีคุณกับใคร” พระสารีบุตรยกมือทันทีเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระสารีบุตรว่า “ทุกตะเข็ญใจเขามีบุญคุณอะไรกับเธอ” “เขาเคยตักบาตรข้าพเจ้าทัพพีหนึ่งครั้ง” เคยตักบาตรหนึ่งทัพพีกับพระสารีบุตร พระสารีบุตรยังจำคุณเขาได้ นี่! นี่! นี่คนที่มีความคุณ คนที่มีความคุณเขาไม่มีสูงมีต่ำหรอก คนก็คือคน อำนาจวาสนาก็คืออำนาจวาสนา แล้วนี่เขาต้องมีอำนาจวาสนาของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะร้อยสัตว์ขนสัตว์มันท้อใจ ท้อใจทั้งนั้น แต่ทุกตะเข็ญใจเขามีวาสนา ถ้าเขาไม่มีวาสนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ประชุมเรื่องนี้ขึ้นมา ถ้าประชุมเรื่องนี้ขึ้นมามันต้องมีเหตุมีผลแน่นอน ถ้ามีเหตุมีผล ถึงให้พระสารีบุตรบวชทุกตะเข็ญใจนั้น การบวชทุกตะเข็ญใจนั้นมันต้องมีหาบิณฑบาต ๘ บิณฑบาตขึ้นมา มันต้องมีผ้าไตรจีวร มันหาได้ยากในสมัยโบราณ สิ่งนั้นพระสารีบุตรจัดการให้หมดเลย แล้วเวลาศึกษาไปแล้วบวชให้แล้วก็สั่งสอนๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะถาม “สารีบุตร ลูกศิษย์ของเธอ สัทธิวิหาริกสอนยากหรือสอนง่าย” “สอนง่ายพระเจ้าข้า” สุดท้ายถึงเป็นพระอรหันต์

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประชุมสงฆ์ สิ่งที่มีอำนาจวาสนาของคนๆ ถ้ามันเป็นจริงมันเป็นสัจจะความจริงอย่างนั้น ถ้าปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริงขึ้นมา ทุกตะเข็ญใจเป็นพระอรหันต์เพราะอะไร เป็นพระอรหันต์เพราะเขามีศีล มีสมาธิ มีปัญญา ประพฤติ

ปฏิบัติขึ้นมาเป็นสมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓ สมณะที่ ๔

การได้สมณะที่ ๔ เห็นใหม่ ผู้ได้เห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต สิ่งที่เป็นมงคลชีวิตแล้วสมณะมันอยู่ที่ไหน มันอยู่ในใจอันนั้น ในใจอันนั้นเพราะอะไร ในใจอันนั้นเพราะพระสารีบุตรท่านเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านมีสติมีปัญญาของท่าน ท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านสั่งสอนจนผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงของท่านขึ้นมา มันก็เป็นสัจจะความจริง

ธรรมะมันจะเกิดจากสัจธรรม ธรรมะเกิดขึ้นคือการประพฤติปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมา สิ่งที่เป็นความจริง ความจริงมันเกิดจากการประพฤติปฏิบัติ ความจริงมันเกิดจากหัวใจอันนี้ ถ้าความจริงเกิดจากหัวใจอันนี้ สิ่งที่ยงยาก ยงยากการศึกษาเป็นภาคปริยัติ ถ้าเป็นปัญญานั้นมันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาในการจดจำ การจดจำ การทรงธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงธรรมไว้ จดจำไว้ๆ เพื่อให้คนอื่นคนที่เขามีอำนาจวาสนามาประพฤติปฏิบัติให้ เหมือนมดแดงเฝ้าพวงมะม่วงเลย มะม่วงของฉันมันโตอยู่นั่นนะ แต่มันไม่ได้กินหรอก เจ้าของสวนเขามาสอยไปกินหมดละ

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติในความเป็นจริงของเรา เราต้องปฏิบัติความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเป็นสัจธรรม ไม่ใช่เหมือนทางโลก ถ้าทางโลกของเขา เวลาเขาประพฤติปฏิบัติของเขา เขาจะอะไรของเขา ถ้าคนมันมีคุณธรรมขึ้นมา มันก็ต้องพยายาม พยายามกระทำของเราขึ้นมา เพราะอะไร เพราะศีล สมาธิ ปัญญาไง มันไม่ทุศีลไง

ถ้าคนมันทุศีล คนโกหก ทุศีลคือคนพูดปด ไปปดหมดแท้ๆ ถ้ามันพูดปดหมดแท้ๆ คนโกหก จะทำกรรมบาปซ้ำอย่างอื่นไม่มีอีกแล้วทำได้หมด ถ้าลองได้โกหกแล้วได้ทุศีลแล้ว สิ่งของมันจะไม่ทำไม่มี มันทำทั้งนั้น ถ้ามันทำทั้งนั้น เห็นไหม เท่ากับอะไร เพราะมันไม่มีข้อเท็จจริงในหัวใจ ถ้าไม่มีข้อเท็จจริงในหัวใจ เห็นไหม การกระทำมันก็จะเอาชื่อเอาเสียง ไปอยู่กับครูบาอาจารย์องค์ใดก็ได้แล้วแต่ก็ว่าเป็นลูกศิษย์ อาจารย์สั่งไว้อย่างนั้น อาจารย์สั่งไว้อย่างนี้

เราไปอยู่กับครูบาอาจารย์ใดก็ได้แล้วแต่ แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติตามครูบาอาจารย์นั้น เราพยายามทำความเป็นจริงของเราขึ้นมาในหัวใจของเรา อาจารย์ก็เป็นอาจารย์ ถ้าเป็นอาจารย์นะ เขาจะยกย่องสรรเสริญนะ อย่างเช่น หลวงตาอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ของเราท่านจะยกย่องสรรเสริญ ท่านจะเคารพบูชา การเคารพบูชาคือยกไว้ เทิดทูนไว้ สรรเสริญไว้ นี่คือการยกย่องบูชาสรรเสริญแบบธรรม ถ้าแบบธรรมถ้ามีคุณธรรมยกย่องเชิดชูครูบาอาจารย์ไว้เหนือเกล้า ถ้าคำว่า “เหนือเกล้า” ทำสิ่งใดระลึกถึงท่าน คุณสิ เวลาหลวงตาท่านพูดนะ เวลาท่านจะไปทีไหน ท่านจะนอนถ้าไม่ได้กราบหลวงปู่มัน ท่านนอนไม่ได้ ท่านต้องกราบหลวงปู่มันก่อน

เหมือนพระสารีบุตร เวลาพระสารีบุตร เห็นใหม่ ได้ธรรมะจากพระอัสสชิ ถ้าได้ยินข่าว

ว่าพระอัสสชิอินอน ท่านอุตงค์ ท่านอยู่ทางทิศใดในตัวท่าน ท่านก่อนนอนท่านต้องกราบไปก่อน
กราบไปก่อน คนถ้ามีธรรมในหัวใจมันจะเชิดชูบูชา ยกย่องสรรเสริญด้วยความกตัญญูทศเวที

แต่ถ้ามันไม่มีจริง ไม่มีอยู่จริง เห็นไหม คำก็อ้างอาจารย์ สองคำก็อ้างอาจารย์ อ้างไป
หมด มันเป็นกาในฝูงหงส์ ถ้าเป็นหงส์ หงส์มันอยู่ในความเป็นหงส์ของมันใช่ไหม อิกามันเจ้า
เล่ห์ ถ้ามันเจ้าเล่ห์ของมันอย่างนี้มันไม่ใช่ธรรม ถ้ามันทุศีลมันทำได้ทั้งนั้นนะ ถ้าคนทุศีลคน
โกหกแล้วจะไม่ทำสิ่งใดอย่างต่อๆ ไปไม่มี ถ้ามันไม่มีขึ้นมาแล้ว ถ้าจะทำอย่างไรในเมื่อเป็นกา
ในฝูงหงส์ไป

ธรรมะชื่อไม่ได้นะ เขาจะชื่อเอาไป เขาจะชื่อเอาด้วยอำนาจการบังคับกดขี่ เขาจะชื่อเอา
ด้วยมวลงน เขาจะชื่อเอาด้วยอย่างไรก็แล้วแต่ เขาชื่อเอาเพราะอะไร เขาชื่อเอาเพราะว่าเขา
ต้องการให้คนเชื่อถือศรัทธาเขา ถ้าเชื่อถือศรัทธาเขามันเป็นความจริงหรือไม่

ถ้ามันเป็นความจริงอยู่แล้ว ดุสิ สัจธรรม สัจธรรมมันอยู่ในไหนมันก็เป็นธรรม ศีล สมภา
ปัญญา มันอยู่ที่ไหน มันก็เป็นศีล สมภา ปัญญา ถ้าใจของคนที่มีคุณธรรม สมณะที่ ๑ สมณะที่
๒ สมณะที่ ๓ สมณะที่ ๔ มันเป็นสมณะ มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริงในใจดวงนั้น ถ้าใจดวง
นั้นเป็นสมณะที่ ๑ เขาก็มีคุณธรรมของเขาในสถานะของสมณะที่ ๑ มันไปซื้อขายมาจากไหน
มันไม่ได้มีการซื้อการขายมา มันมีการประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา

ถ้ามีตามความเป็นจริงประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทุกตะเข้ญใจลูกศิษย์ของพระสารีบุตร ดุสิ
เขาเป็นคนทุกข์คนยาก เขาเป็นคนที่ไปบวชกับใคร ใครไม่รับบวชทั้งนั้น เพราะเขาไม่มีลาภ
สักการะมอบให้ใคร แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ “ทุกตะเข้ญใจนี้เคย
มีบุญคุณกับใคร” พระสารีบุตรยกมือพับ! “เคยมีบุญคุณอะไรกับเธอ” “เคยตัดบาตรข้าว
ข้าพเจ้า ๑ ทัพพีครับ”

นี่ข้าว ๑ ทัพพีนั้น ทุกตะเข้ญใจสิ่งนั้นเขาหามาก็สุดยอดของเขา น้ำใจของเขา จิตใจที่
เป็นธรรมของเขา เขาอ่อนน้อมถ่อมตนของเขา เขาฟังธรรมๆ เขาประพฤติปฏิบัติตามความเป็น
ธรรมของเขา แล้วเขาทำความเป็นจริงของเขาขึ้นมา เพราะมีครูบาอาจารย์คอยชี้ค้อยนำ พระ
สารีบุตรเป็นอาจารย์ของเขา เขาควบคุมดูแล

เรามีครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านประพฤติปฏิบัติลูกศิษย์ของท่านนะ
ความประพฤติข้าง ความประพฤติข้าง ถ้าข้าง เห็นไหม ดุสิ เวลามันตกมัน เวลามันเหน้อย มัน
กระหายของมัน มันหิวกระหาย อย่าเข้าไปใกล้มันนะ ตัวมันใหญ่ มันไม่พอใจ มันเองวงตบ
เบาๆ เราก็กระเด็นแล้ว **กิเลสในหัวใจ กิเลสในใจของคน เวลามันปฏิบัติไปมัน
กระพืดกระเฟียด มันเปียดมันเปียน มันทำลายใจของสัตว์โลก มันทำลายทั้งนั้น**

กิเลสนะ ถ้าเราไม่ได้ควบคุมดูแลมัน เราอยู่กับโลก เห็นไหม ดูคนทางโลกเขาสิ คนที่มีศาสนาก็คิดว่าเขามีศาสนาประจำชีวิตของเขา แต่คนที่ไม่มีศาสนาเลย เขาไม่เชื่อสิ่งใดเลย เขาทำของเขาไปตามความพอใจของเขา เขาทำได้เต็มที่เลย

เวลากิเลสมันทำร้ายๆ ในปัจจุบันนี้ในพระพุทธศาสนาของเรา ในการปิตุฆาต มาตุฆาต เป็นบาปหนัก หนักหนาเลย ดูสังคมโลกเดี๋ยวนี้สิ เวลาเขาเสพยาเสพติด เวลาเขาขาดสติฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ เขาทำของเขาได้ เวลากิเลสมันกระพืดกระเฟียด เวลากิเลสมันเบียดเบียนในหัวใจ แล้วนักบวชนี้ก็ไม่เห็นไหม เวล่านักบวช เห็นไหม กิเลสเราไม่ได้ควบคุมดูแลมันนะ มันก็อยู่สุขสบาย ยิ่งคนบอก “ฉันเป็นคนดี ทำไมฉันต้องไปวัด ฉันเป็นคนดี” นั่นนะ กิเลสมันครอบงำไว้ กิเลสมันกลัวอำนาจวาสนา กลัวบารมีของคน

คนที่มีการมี ดูสิ พระสารีบุตร เห็นไหม เห็นพระอัสสชิเดินไปบิณฑบาต กิเลสมันกลัวอย่างนั้น กลัวปัญญาของคน กลัวสติปัญญาของคนที่มีมันจะไผ่ดี กลัวปัญญาของคนที่ยพยายามจะหาช่องทางในการประพฤติปฏิบัติที่เอาตัวรอดไป กิเลสมันต้องปิดหูปิดตาไว้ กิเลสมันต้องชักนำให้อยู่ในอำนาจของมัน แล้วถ้ายังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติมันก็ไม่ต้องให้เราตื่นตัว มันก็นอนอยู่กับจิตนั้น

แต่เวลาเรามีความสนใจ เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาคนปฏิบัติ ปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล ปฏิบัติแล้วไม่ได้เรื่อง ปฏิบัติแล้วว้อรอยแแปดเลย พวกนี้พวกแมงเม่า พวกแมงเม่าเวลามันไปเจอไฟที่ไหน แมงเม่ามันจะบินเข้ากองไฟเลย นี่ก็เหมือนกัน พวกทูศีล เวลาเขาทูศีลขึ้นมา เขาโกหกมดเท็จ สิ่งใดที่มันปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ใ้พวกแมงเม่ามันจะบินเข้าไปเลย พวกแมงเม่าเ

เพราะมันไม่มีสติ ไม่มีปัญญา สิ่งใดมันก็ทำตามเขาไป แล้วแมงเม่าเพราะมันตายเกลื่อนไปหมดเลย ดูสิ เขาล่อแมงเขาจุดไฟไว้มันเข้าไปทำความรำคาญบ้านเขา เขาก็เอออ่างน้ำ อ่างน้ำมารองไว้ไง มันไปนอนอยู่ในน้ำเต็มไปหมดเลย นี่ก็เหมือนกัน กระแสสังคมในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าผู้ทูศีลมันโกหกมดเท็จ ใ้พวกแมงเม่ามันก็บินเข้าไป พอบินเข้าไปแล้วในชุมชนไง กระแสสังคมไง อุบาทานหมู่เิง มันก็โ้โฮ! มีความสุขๆ

แต่! แต่มีคนที่มึสติปัญญานะ คนที่มีสติปัญญาเขาไม่ใช่แมงเม่า เขารู้ว่าสิ่งนั้นมันไม่ถูกต้องดีงาม แต่ด้วยมารยาทเขาไม่กล้าพูดมา ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลว ในการประพฤติปฏิบัติของคน อำนาจวาสนาของคน จิตของคนมันก็มีของคนที่จะเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ไม่มีใครจะเห็นด้วยไปหมดหรอก มันไม่มี แต่สิ่งที่เขาไม่เห็นด้วย แต่เขาไม่เห็นด้วย เขาก็ไม่มีสติปัญญาสามารถจะชี้ถูกชี้ผิดว่าไม่เห็นด้วยอย่างไร แต่มันไม่เห็นด้วยอยู่แล้วเพราะมันไม่ใช่ มันไม่ใช่คือมันไม่ใช่แนวทาง

ถ้ามันเป็นแนวทาง เห็นไหม เป็นแนวทางขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเรา เวลา

ประพจน์ปฏิบัติจริง ๆ ขึ้นมานี้ มันต้องหาอยู่ในที่สงบสงัดใจ

นี่ระดับของท่าน เวลาเราไปวัดไปวา วัดไหนที่มันเจริญรุ่งเรือง มันมีศาสนวัตถุ ศาสนพิธี มันมีศาสนบุคคล มันเป็นที่ให้น่าชื่นชม ให้น่ารื่นเริง เราก็อยากทำบุญกุศล เราก็อยากทำบุญของเรา เวลาทำบุญของเราก็ทำเพื่อสังคัมไป เพื่อสังคัมร่มเย็นเป็นสุขใช้ใหม่ เราเสียสละทานของเราก็เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขในสังคัม เป็นบุญกุศลของเรา เป็นความสุขของสังคัม เราเสียสละเพื่อสังคัม เราเสียสละเพื่อวัฒนธรรม

แต่บุญของเราละ นี่ระดับของท่าน มันอยู่ระดับของท่านมันก็สรวลเสเฮฮา ทำแล้วก็รื่นเริง นั่นระดับของท่าน ระดับของศีล เราให้ทานแล้วจิตใจของเรามันปกติไหม? จิตใจเราให้ทานแล้วมันอยากให้เรายกย่องสรรเสริญ มันอยากให้เรานับหน้าถือตาหรือไม่ เราก็ควรจะมีศีล ความปกติของใจ ใจของเรานี้อย่าดีนรณเกินไ้ไปนัก ระดับของท่านเราได้สละทานแล้วก็จบแล้ว สละทานขึ้นมาก็เป็นบุญกุศลของเรา ถ้าบุญกุศลของเรานี้ทำบุญทิ้งเหวๆ ก็ทำเพื่อหัวใจดวงนี้ มันสะอาดบริสุทธิ์ บุญมันก็สมบูรณ์ของมัน นี่ระดับของศีล ระดับของศีลคือความปกติของใจ มันก็อยากอยู่สงบอยู่ระงับใจ

ถ้าทำขึ้นไประดับของสมาธิ ถ้าสมาธิแล้วทำความสงบได้หรือไม่ ถ้าความสงบเวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านที่ออกแสวงหา ออกพระอุงค์ๆ กัน เวลาเขาไป เขาก็ไปหาที่ความสงบ สงัดของเขาเพื่ออะไร เพื่อให้จิตใจมันหวาดกลัว มันตื่นตัว ไม่ให้มันเหงา มันเศร้าซึม ไม่ให้มันยอมจำนนกับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ไปอยู่ป่าอยู่เขาที่ไหนให้มันตื่นตัว ให้มันตื่นเต้นของมันเข้ามา แล้วกำหนดพุทโธๆ ให้จิตมันสงบเข้ามา ถ้าสงบเข้ามามันก็เป็นสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิถ้ามีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะขึ้นมา มันก็ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา ศีล สมาธิ ปัญญา มันก็สมบูรณ์ของมันก็เป็นมรรค ถ้าเป็นมรรคขึ้นมามันก็สมบูรณ์แบบ มันก็มีการปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ของเราสอน สอนอย่างนี้ มันไม่ใช่ระดับของท่าน

ที่เราเห็นๆ กันอยู่ระดับของท่าน ไปไหนแห่งกันไปเป็นแมงเม่า แมงเม่า เห็นไหม คุณสิ ทางโลกเขาณะ เวลาเขาเล่นหุ่นกันนะ คนที่ฉลาดเขาจะซื้อขาย เขาต้องมียศติปัญญาของเขา เขามียศติปัญญาของเขา ไม่ใช่แห่ตามกันไปอย่างนั้น แล้วถ้าเขาซื้อขายของเขา เราจะได้ผลประโยชน์มันก็ต้องมีผลกำไร มีผลกำไรผลขาดทุนชัดเจนของเรา เพราะเราทำเรารู้ เวลาขาดทุนๆ เป็นหนี้ เป็นสินขึ้นมาล้นพันตัว เวลากำไรขึ้นมามันก็มีเงินมีทองขึ้นมาจับจ่ายใช้สอยมาชำระหนี้ ยังมีเงินทองต่อไป มันต้องมีของมันอย่างนั้น มันถึงจะไม่ใช่แมงเม่าไปตามกระแสเขา ถ้าแมงเม่าผู้ที่เป็นกระแสเขาก็ได้ผลประโยชน์อันนั้นไป พอถึงที่สุดแล้ว เขาก็ปล่อยให้แมงเม่าไปติดบนดอย ก็ไปคาอยู่บนนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ใช้พวกปฏิบัติแมงเม่า มันมีสิ่งใดเป็นมรรคเป็นผล มันมีสิ่งใดเป็นความ

จริง มันก็ลอยเป็นแพอยู่บนแม่น้ำนั้น บนอ่างน้ำนั้นที่เขารองไว้ ใ้พวกแมงเภา

แต่ถ้าจะเอาจริงนะ นี่ใจธรรมะซื้อไม่ได้ เขาบอกว่าเขามีเงินเขาซื้ออะไรก็ได้ ก็ซื้อได้ก็ซื้อ คนแบบนั้น แม้แต่คนก็ซื้อได้ไม่ได้ทุกคน จะซื้อคนทุกคนไม่ได้ แต่เขาเอาอำนาจ เอาเงิน เอา ชื่อเสียง เอาลาภต่างๆ ชื่อ! ชื่อธรรมะไง จะซื้อให้ซื้อถือศรัทธาเขา ชื่อเพื่อยกย่องสรรเสริญเขา มันเป็นอย่างนั้นหรือ สัจจะความจริงเป็นอย่างนั้นหรือ สัจจะความจริงซื้อไม่ได้ ซื้อไม่ได้! ไม่มี ให้ซื้อด้วย ถ้าซื้อคนซื้อนั้นโง่ เพราะเสียเงินแล้วไม่ได้ธรรมจริง

แต่! แต่ทางโลกถ้าเสียสละมาก ทำมาก อ่างชื่อเสียงครูบาอาจารย์ไปมาก มันก็นำชื่อถือศรัทธา เอ้อ! มันก็ดูน่าเชื่อถือนะ ใ้โฮ! คนเยอะมาก ใ้โย! คนปฏิบัติตามมาก ใครๆ ก็ นบนอบ มันยอมจำนนกับการซื้ออันนั้น ซื้อด้วยอะไรละ ซื้อด้วยทุกๆ วิธีการ เพราะชีวิตของเขา ก็ต้องการชื่อเสียงกิตติศัพท์ กิตติคุณเท่านั้น แล้วชื่อเสียงโดยความเป็นจริงมันก็ต้องเป็น ชื่อเสียงของตนขึ้นมา นี่ชื่อเสียงของตนก็ไปแอบอ้างครูบาอาจารย์ทั้งนั้น แอบอิงเป็นกาในฝูง หงส์

ถ้าเป็นหงส์นะ คูสิ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว ถ้าเป็นหงส์มันก็อยู่ เป็นแบบหงส์ อยู่เป็นหงส์นี่มันอหังการ ต่างคนต่างอยู่ด้วยความสงบระงับ ต่างคนต่างอยู่ด้วย คุณธรรม หลวงปู่ขาวท่านบอกว่า “เวลาจิตท่านสงบ หลวงปู่มั่นจะมาคอยเตือนท่านในจิต ตลอด ควรทำอย่างไร ควรทำอย่างไร” เพราะ เพราะท่านจะเป็นตัวอย่าง ท่านจะเป็น แบบอย่าง เป็นแบบอย่างให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ หงส์! หงส์อยู่แบบหงส์เพราะมีคุณธรรมในใจ การมีคุณธรรมในใจ คุณธรรมในใจมันมาจากไหน?

คุณธรรมมาในใจ คูสิ ดูหลวงปู่ขาวจิตใจที่เป็นดังเพชร เวลาจะออกปฏิบัติขึ้นมา ญาติพี่น้องบอก “ไปทำไม อยู่ที่วัดก็ดูแลอุปัฏฐากอุปัฏฐากดีอยู่แล้ว ไปทุกซัไปยากทำไม” ท่านบอกเลย “ถ้าก้าวออกจากวัดนี้ไป ไม่สิ้นกิเลสจะไม่ย้อนกลับมา” ท่านไปทุกซัไปยาก ท่านไป แสวงหาขึ้นไป ไปหาหลวงปู่มั่น ท่านทำของท่าน ท่านประพฤติปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริงของท่าน เห็นไหม ถ้ามีครูบาอาจารย์ ความอุปถัมภ์

จิตใจที่มีอำนาจวาสนาที่เวลาจะประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็ง ญาณนะ เล็งญาณเลยว่าจะเอาใครก่อน นี่ที่เขามีวาสนาและอายุขัยเขาจะสั้น เขาจะเสียไป ก่อน คูสิ เวลาไปเอาองค์คุณมา ท่านเล็งญาณนะ ต้องรีบไป ถ้าไม่ไปจะไม่ได้องค์คุณมา เพราะ ถ้าช้าอีกวันเดียวของคูสิมาจะทำมาตุฆาต เพราะกษัตริย์เขาจะยกกองทัพไปปราบ แล้วมันรำ ลือกันไปไซ้ใหม่ แมื่กรู้ก่อน แมื่ก็จะไปช่วยลูกนะ จะไปบอกลูก แล้วเวลาคนที่ฆ่าคนมา ๙๙๙ ศพแล้วอีกนิ้วเดียวๆ มันรอจริงๆ นะ องค์คุณมาลก็ศึกษามาก เขามีวิชาที่วิ่งเร็วกว่าม้า เขาเป็น นักรบ ศึกษาวิชาการรบมา ใครจะหนีไม่ได้ ลองได้เห็นคน ทุกคนหมดสิทธิ์หนี เรียบร้อย

ด้วยอำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณ ถ้าไปช้ากว่านี้เขาจะทำมาตุฆาต ถ้าทำมาตุฆาตนี้กรรมหนัก จะไม่มีโอกาสได้เป็นพระอรหันต์ นี่ไปเลย เวลาไปแล้วเห็นไหม องค์คุลิมาลเห็น “นิ้วสุดท่ายๆ” แต่ด้วยคุณธรรมของท่าน ท่านก็ไปด้วยศาสดา องค์คุลิมาลวิ่งแล้ววิ่งอีก วิ่งเร็วกว่าม้า วิ่งเร็วนะ มันมีวิชาที่เขาศึกษาของเขา ใครๆ ก็พ้นจากอำนาจองค์คุลิมาลไม่ได้ ถ้าเขาได้เห็น ถ้าเขาจะฆ่า แต่นิ้วเท่าไรก็ไม่ทัน ก็สงสัยในตัวของตนนะ ก็สงสัยว่า “เอ๊ะ! เราก็อ้างมาตลอด ทุกคนไม่พ้นจากอำนาจของเรา แต่สมณะนี่วิ่งเท่าไรก็ไม่ทัน” จนต้องออกปาก ออกปากนี่นะ มันจะเปิดใจแล้ว “สมณะหยุดก่อน! สมณะหยุดก่อน!”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดานะ เล็งญาณแล้วว่าเขามีวาสนา “เราหยุดแล้ว แต่เธอต่างหากไม่หยุด” องค์คุลิมาลนิ่งเลย ก็วิ่งไม่ทัน ตามไม่ทันอยู่ ว่าหยุดแล้ว ใจ! สมณะปิดได้อย่างไร คนโกหกทำความชั่วอย่างอื่นไม่มี นี่ศาสดาแท้ๆ เลย นักบวชด้วย ก็วิ่งอยู่ นี่ บอกว่า “หยุดนี่ เราหยุดอยู่ เธอต่างหากไม่หยุด”

เวลาย้อนกลับมา “เราหยุดทำความชั่ว ความชั่วทั้งหลายเราไม่ทำ เราหยุดทำความชั่ว” วิ่งๆ อยู่นี่ แต่เราหยุดทำความชั่วเพราะจิตใจนี้เป็นศาสดา เป็นพระอรหันต์ จะทำความชั่วซ้ำได้อย่างไร จะฆ่าคนได้อย่างไร มันสะเทือนใจมากนะ ก็วิ่งๆ อยู่ บอกหยุดแล้วๆ หยุดอะไร หยุดทำความชั่ว แล้วเราละ กำดาบอยู่นี้ กำลังจะฆ่าเขาอยู่นี้ นี่มันความชั่ว ฐิโหมนี้ ความชั่ว สิ่งที่อาจารย์หลอกมาว่าจะเอานิ้วพันนิ้วไปแลกกับวิชาเลอเลิศนั้น อันนั้นเป็นอุบายอุบายของเขา ชื่อ ชื่อจนเช้อ ชื่อจนเชื้อเขา กำลังจะฆ่าคน คนที่ ๑,๐๐๐ นี้

“เราหยุดทำความชั่วแล้ว เธอต่างหาก”

ใจ! องค์คุลิมาลได้คิดนะ วางดาบลง กราบเลยนะ มันเป็นความชั่วจริงๆ สิ่งที่เราทำอยู่นี้ มันเป็นความชั่วจริงๆ สุดท่ายแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้นะ เขามาประพฤติปฏิบัติเป็นพระอรหันต์ได้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณ เล็งญาณเขามีวาสนา แต่เขาไปเจออาจารย์ที่ไม่ดี ไปเจอหมู่คณะที่ไม่ดี ไปเจอคนที่พยายามชักนำออกไปทางอื่น ชักนำ ชักนำออกไป ทำขึ้นมา วางอุบายว่าถ้าฆ่าคนไปแล้วรับประกันได้ว่ากษัตริย์ต้องยกกองทัพมาปราบแน่นอน คือเขาต้องตาย ฆ่าเขาด้วยอุบาย อาจารย์เขาฆ่าเขาด้วยอุบาย เห็นไหม

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นถึงอำนาจวาสนาของเขา เวลาไปแล้วคนที่มีความวาสนามันเป็นอย่างนั้น เวลาเขาตื่นตัวขึ้นมา สิ่งที่เป็นจริงๆ เวลาอุบายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อจะเปิดหุบเปิดตาของสัตว์โลก เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง มันต้องเป็นอย่างนี้ เวลาปฏิบัติขึ้นไปเป็นความจริงมันสลัด สลัดหลุดหัวใจ ถ้าสลัดหลุดหัวใจ สลัดหลุดเป็นสมาธิใหม่ สลัดหลุดไม่เป็นสมาธิหรือ แต่สลัดหลุดขึ้นมาจิตมันไม่ส่งออก จิตมัน

ไม่พุ่งออกไปข้างนอกทั้งหมด

แล้วท่านก็สอนของท่าน สอนของท่านให้จิตมันมั่นคงขึ้นมา พอมันคงขึ้นมาแล้วออกฝึกหัดใช้ปัญญา มันต้องเป็นศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องเป็นมรรคเท่านั้น อย่างอื่นจะเป็นจะบรรลุธรรมไม่มี สิ่งที่จะเป็นบรรลุธรรมมันต้องศีล สมาธิ ปัญญา เท่านั้น มันจะเป็นการประพฤติปฏิบัติเท่านั้น ธรรมจะเกิดขึ้นจากศีล สมาธิ ปัญญา ธรรมจะเกิดขึ้นจากการกระทำ ธรรมไม่เกิดขึ้นจากการซื้อ ธรรมไม่เกิดขึ้นจากการอ่อนวอน ธรรมไม่เกิดขึ้นจากการรับรอง ธรรมไม่เกิดขึ้นจากอยู่กับครูบาอาจารย์ที่มีชื่อเสียง ธรรมไม่เกิดขึ้นกับอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาท่านพักอยู่ที่หนึ่ง แล้วลูกศิษย์ของพระสารีบุตร ท่านจะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระเราบวชแล้วนี่ก็อยากจะหาครูบาอาจารย์ จะหาข้างควบคุมไม่ให้กิเลสในหัวใจมันดิ้นรน จะต้องการให้มันไปในแนวทางที่ดงาม เวลาคนบวชใหม่ๆ เป็นอย่างนั้นทั้งนั้น นี่ก็เหมือนกัน บวชแล้วก็มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาจัดที่พักเสียงดังขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะสมัยนั้นเป็นการอุปัฏฐากของพระนาคิตะบอกว่า “นาคิตะเธอไปบอกเขา ถามเขานี้มันพวกใคร”

“เขาบอกว่านี่ลูกศิษย์พระสารีบุตร จะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

“มันเหมือนชาวประมงเขาหาปลากันนะ มันเสียงอึกทีกครึกโครมนะ ไล่มันไป!”

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนสั่งเองนะ ถ้ามาอึกทีกครึกโครม มาทำเสียงดัง มันเป็นการประพฤติปฏิบัติหรือไม่ คนที่จะประพฤติปฏิบัติมันต้องสำรวมระวัง คนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องสงบเสถียรเข้ามาตั้งแต่จากภายนอก นี่กายสงบ กายวิเวก จิตวิเวก ถ้ากายไม่วิเวก กายมันเคลื่อนไหวอยู่ กายมันพลุกพล่านอยู่ มันจะเอาอะไรมาวิเวก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไล่ออกไป พระเวรก็ไปไล่ออก พอไล่ออก เทวดามาในเวลาท่านพุทธกิจ ๕ ว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไล่เขาไป เขาเป็นพระบวชใหม่ นะ พระเพิ่งบวช เขาก็แสวงหาคุณงามความดีทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถ้าจะลงโทษ มันก็ต้องลงโทษด้วยความถูกต้องดีงาม” นี่เทวดาเขายังเห็นเลยละ

สุดท้ายแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปนิมนต์กลับมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ พระ ๕๐๐ เป็นพระอรหันต์หมดเลย เทศนาว่าการขึ้นมาเนี่ยมันเกิดมรรคเกิดผลในใจใจ สิ่งที่มาๆ ก็มาแสวงหาสิ่งนี้แหละ แต่การแสวงหาด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เวลามาแล้วก็ทำเสียงกระทบกระเทือนกับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติอยู่ในวัดนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้พระไล่ออกเลย

นี่พูดถึงเวลาคุณธรรม คุณธรรมเป็นแบบนี้ ถ้าการประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องเป็นความจริงอย่างนี้ เห็นไหม ถ้าเป็นความจริงอย่างนี้เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของเรา อย่า อย่าไปเข้าถึงเป็นแมงเม่าให้เป็นการซื้อเอา การอ้อนวอนเอา การแสวงหาเอา ให้คนนั้นยอมรับตำแหน่ง คนนี้ยอมรับ เวลาพูดก็พูดอยากให้คนเป็นคนดี คนเป็นคนดี ถ้าเป็นคนดีก็บอกเขาให้เป็นคนดีอยู่ที่บ้านก็ได้ อยู่บ้านอยู่เรือน ครอบครัวยุติธรรมดี ให้มีศีลมีธรรม อย่าเล่นการพนัน อย่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ถ้าเป็นคนดีก็เป็นคนดีของเขา ไม่ใช่เป็นคนดีที่ต้องมาต่อแถว ไม่ใช่คนดีแบบแมงเม่าต้องแห่กันไป อย่างนี้ไม่ใช่ความดี มันต้องมีผลประโยชน์ มันต้องมีสิ่งใดอยู่เบื้องหลัง

ถ้าเป็นความดีๆ ครูบาอาจารย์ ดุสิต เวลาลงพุ่มนั้นนะ ท่านจุดธูปไป จุดธูปไป ท่านจุดธูปไปเพื่ออะไร จุดธูปไปเพื่อหัวใจของคน ดุสิต เวลที่ท่านจุดธูปไปทางภาคเหนือไปอยู่กับพวกมุเซอ เวลาไปที่แรกมุเซอบอกว่าเป็นเสือเย็น เสือเย็น กลัวว่าจะจะเป็นเสือเย็นให้คนมาเผ่า ท่านก็อยู่ที่นั่นจน ๖ - ๗ เดือน จนกว่าเขาจะยอมลง พอยอมลงเสร็จแล้วท่านเทศนาว่าการ เวลาท่านจะพลัดพรากกลับมา โอ้โฮ! พวกมุเซอเนี่ยเขารัก “ดีจะไปไหน ที่นี้เผาศพได้เนาะ ดีอย่าทิ้งไปนะ” เขาคร่ำครวญมาก

หลวงปู่มั่นบอกว่า “เราจะต้องไป ไปเพื่อหัวใจของคน สิ่งนี้เราก็มารทำให้ชาวมุเซอทั้งหมดจากถือน้ำให้มาเป็นชาวพุทธ ผีก็หนีให้ภาวนาจนเขาเห็นจิตของเขาผ่องใส จิตของเขา รู้ถึงบาปบุญคุณโทษ จิตของเขาเคารพบูชาหลวงปู่มั่น เพราะหลวงปู่มั่นมาเปิดตาใจของเขา เขาอยู่ป่าอยู่เขาด้วยความซื่อของเขา เขาก็ถือน้ำถือน้ำของเขา โดยธรรมชาติของเขา

หลวงปู่มั่นท่านไปโปรด เวลาไปโปรด จุดธูป ท่านจุดธูปไป เห็นไหม โปรดจนเขามีดวงตาเห็นธรรม จิตใจเขาผ่องแผ้ว เวลาหลวงปู่มั่นจะต้องพลัดพรากจากไป “ดี อย่าทิ้งไป” เขาคร่ำครวญ เรารักพ่อ รักแม่ เรารักพ่อรักแม่ขนาดไหน ไฉนเรารักครูบา-อาจารย์ พ่อแม่ครูบาอาจารย์ของเขา แต่หลวงปู่มั่นท่านบอกว่า “ท่านต้องไป ท่านต้องไป ไปด้วยหน้าที่ของศากยบุตรพุทธชินารส ไปเพื่อเผยแผ่ธรรม ไปเพื่อดวงตาของสัตว์โลก ท่านไปของท่านอย่างนั้น” ท่านไม่ได้ดึงมาหาท่านสร้างวัดใหญ่โต แล้วก็ชวนชวายนกันมา เหมือนมีงานมหรสพสมโภช ไม่ใช่! ไม่ใช่!

วัดกรรมฐานเขาอยู่โคนไม้ เขาอยู่กับความสงบระงับ เขาอยู่กับด้วยคุณธรรมในใจ ถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจนะ มันยังอยู่ยิ่งสงบยิ่งระงับ สัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ หมูคณะเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เนียความประพฤติชั่ว ความประพฤติชั่วอยู่ที่นี่ ถ้าครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์ท่านจะพยายามน้อมนำเข้ามาสู่ธรรม น้อมนำเข้ามาสู่ความประหยัดมัธยัสถ์ น้อมนำเข้ามาสู่คุณธรรม

มันจะมีอะไร ของในโลกนี้จะมีอะไร เอ็งไม่เคยเกิดหรือ จิตดวงใดบ้างที่ไม่เคยเกิด จิตดวงใดบ้างถ้าไม่ได้เกิด ไม่เคยเกิดไม่ได้มานั่งเป็นมนุษย์อยู่นี่ เพราะการที่จะมานั่งเป็นมนุษย์อยู่นี่ มันต้องมีมนุษยสมบัติ มนุษยสมบัติมันเกิดจากอะไร คือ ๕ มันมีทาน มีศีล มีภาวนามา มันถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมา สิ่งที่เราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีสติมีปัญญาของเรา สิ่งที่เราเคยเกิดเคยตายมาแล้ว แล้วมันมีสิ่งใดบ้างที่มันแปลกประหลาด เราไม่เคยใช้ เคยสอยอะไรมาเลยหรือ เราไม่เคยมีอำนาจวาสนามาเลยหรือ

สิ่งในโลกนี้ที่เขาใช้กันอยู่นี่เราไม่เคยใช้ใช้ใหม่ ถ้าเราเคยใช้อยู่แล้ว เราเคยใช้อยู่แล้วเราวางแล้วไง สิ่งนั้นมันเป็นสิ่งที่โลกมนุษย์เขาใช้กันอยู่ พระเรา เราบวชเป็นพระ ถ้าเราบวชเป็นพระแล้วมันน้อยสนโดษมีบริวาร ๘ เท่านั้น พระเรามีสมบัติที่เป็นบริวาร ๘ นี่เท่านั้น สิ่งนั้นเป็นสมบัติของสงฆ์ สิ่งนั้นเป็นสมบัติของวัด เราก็ได้อาศัยวัดนี้อยู่ เพราะเราไม่มีบ้านเรือนใช้ใหม่ เราก็จะมีอารามนี้อยู่ อารามนี้อยู่เพื่ออะไรละ ก็เพื่อมีศีล มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมาไง ถ้ามีศีล มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา ศีลมันก็เป็นรั้วกันเข้ามาใช้ใหม่ เวลาเราทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าใจเราสงบเข้ามานี้สี่ปายะ ๔ เรามีสี่ปายะ ครูบาอาจารย์นี้เป็นสี่ปายะ ท่านคอยชี้หน้าเรามา ท่านคอยควบคุมดูแลเรามา ถ้าดูแลเรามา ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านถึงเคารพเชิดชูหลวงปู่มัน ท่านเคารพบูชามาก เคารพบูชาสรรเสริญ เคารพพ่อแม่ ครูอาจารย์มาก

ไม่ใช่เอามาเป็นสินค้า ไม่ใช่เอามาเป็นแบรนด์ ใ้มันมันกานในฝูงหงส์ ดึงหงส์มาเป็นเหยื่อ แต่ตัวเองมันเป็นกา กามันขี้ลั๊กขี้โมย กามันเที่ยวฉกชิงวิ่งราวของคนอื่น มันไม่มีประโยชน์อะไรหรอก ใ้พวกนี้มันอยากซื้อ ซื้อธรรมะ อยากซื้อ อยากมี อยากเป็น แล้วพวกมันไม่มี มันไม่มีมันก็ปิดเอา ปิดเอาตามความเห็นของตน ปิดให้เข้ากับอารมณ์ของตัวเอง พออารมณ์ของตัวเองมันปิด แล้วมันปิด คำว่า “ปิด” ปิดมันก็ไม่ตรงธรรมไป

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเรา ท่านผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม คนที่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมมันไม่ได้ปิด ไม่ได้ปิดไม่ได้เปิด มันเป็นสัจจะเป็นความจริง ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมามันก็เป็นความจริงในใจดวงนั้น แต่ถ้ามันไม่มีคุณธรรมในใจ เห็นใหม่ ไม่เป็นสมณะ ถ้าเป็นสมณะมันจะมีความสงบระงับ แล้วถ้าเป็นสมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ มันมีมรรคมีผล

แต่ถ้าไม่เป็นสมณะ เห็นใหม่ เพราะมันไม่เข้าใจ เพราะความไม่เข้าใจนั้นถึงได้ปิด ปิดตามความเข้าใจของตน ความเข้าใจของตนคืออวิชชา ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียนภาคปริยัติ ภาคปริยัติคือการทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นคือการทรงจำมา แต่มันไม่เคยทำได้สัจจะเป็นความจริง ถ้ามันไม่เคยสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาได้ มันจะไม่รู้วิธีการกระทำ แล้วไม่รู้ด้วยผลของการกระทำ ทำจบแล้วได้อะไร

ถ้าผลของการกระทำ ฆนิกสมาธิ อุปะจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สมาธิมันต้องเป็นสมาธิ สมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตที่เป็นหนึ่งไม่พาดพิงอารมณ์ใดทั้งสิ้น แต่ถ้ามันมีอารมณ์อยู่ สมาธิมันยัง เริ่มต้นที่จะเป็นความสงบแต่ยังไม่เป็นสมาธิ มันเป็นความสงบๆ เข้ามา ถ้าความสงบเข้ามา มันยังมีความรู้สึกนึกคิด มันยังมีอารมณ์ของมันอยู่ ถ้ามีอารมณ์ของมันอยู่ ถ้ามันยังรู้เห็นต่างๆ ขึ้นไป มันก็ยังเป็นนิमित สิ่งที่เป็นนิमितขึ้นมา ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นของท่าน ท่านจะรู้ของท่าน

ฉะนั้น สิ่งที่ทำ เพราะมันการทรงจำมากับการปฏิบัติมันไม่เหมือนกัน การทรงจำมา ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่แหละธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอก “ธรรมะเป็นธรรมชาติ” เป็นธรรมชาติเพราะจิตใจของท่านเป็นธรรม จิตใจท่านเป็นธรรม ท่านเป็นธรรมแล้ว มันเห็นสังขารธรรม มันเป็นของปกติของธรรมดา

สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา สรรพสิ่งต้องแปรปรวนไปตามธรรมชาติของมัน สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง พุทธศาสนาสอนว่า สิ่งความมันคงคือความไม่มันคงใจ ความมันคงคือความจริง ความจริงของมัน มันต้องแปรสภาพของมันไปตลอดเวลา ฉะนั้น สิ่งที่มันแปรสภาพของมันโดยสังขารความจริงนั้น เพราะใจของท่านเป็นธรรมๆ ท่านถึงบอกว่ามีเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา

แล้วเราก็ไปศึกษา ทรงจำๆ มากก็บอกว่า “ธรรมดา ธรรมชาติก็ธรรมดา” ธรรมดาก็จะซื้อ มันนะ เพราะธรรมดาเราไม่มีใจ ธรรมดาเราก็มีค่าเท่ากันใจ บวชเป็นพระ พระมีศีล ๒๒๗ เสมอกัน ถ้าธรรมดามันก็มีค่าเหมือนกันใจ แล้วธรรมดามันก็ต้องรู้เท่าทันความจริงในใจของตน ถ้ามันเป็นสมณะมันก็สงบระงับ มันก็รู้เท่าทันของมัน ถ้ามันไม่เป็นสมณะ มันอยากมี ไม่เป็นสมณะอยากมีก็ซื้อเหอะ ซื้อด้วยอะไรละ ซื้อด้วยวิธีการอะไรก็แล้วแต่ ซื้อ จะซื้อให้เป็น ซื้อได้แต่คน ซื้อได้แต่คนที่เขาเห็นผลประโยชน์ แต่ซื้อธรรมะไม่ได้ ธรรมะไม่มีชีวิต ธรรมะเป็นสังขารจะเป็นความจริง

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม” คนที่มีอำนาจวาสนา เป็นพระโพธิสัตว์ปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงได้มารื้อมาค้นขึ้นมาเป็นสังขารในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีความจริงแล้วถึงได้เผยแผ่ ได้เผยแผ่ เพื่อแผ่ เพื่อแผ่มาถึงปัจจุวัคคีย์ เพื่อแผ่มาถึงชฎิล ๓ พี่น้อง นี่เพื่อแผ่

เวลาท่านเพื่อแผ่ เห็นใหม่ เวลาเพื่อแผ่ปัจจุวัคคีย์ เพื่อแผ่พระยสะ เวลาสงฆ์รุ่นแรก ๖๑ องค์ ทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ “ภิกษุ

ทั้งหลาย เธอทั้งหมดและองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย ๖๑ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลก และบ่วงที่เป็นทิพย์” บ่วงที่เป็นโลก โลกธรรม ๘ ใ้ออยากซื้ออยากขายกันนี้ ใ้ออยากตำแหน่ง แ่่งหน ใ้อซื้อได้มันซื้อได้ตำแหน่ง มันซื้อธรรมะไม่ได้หรือ ใ้ออย่างนี้อยากได้ๆ อยากได้ ตำแหน่ง แต่ไม่ได้ธรรมหรือ

นี่ไง “เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเธอพ้นจากบ่วงที่เป็นทิพย์ เธอจะไปอย่าซ้อนทาง กัน” ๖๐ องค์ออกไป ๖๐ ทาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปเอาชฎิล ๓ ฟันอง ก็ไปทาง หนึ่ง แต่ ๖๐ องค์ก็ไป นี่ไง ถ้าเป็นความจริงๆ มันเป็นอย่างนี้ ความจริงมันเรียบง่าย พระอัสสชิ ก็ไปได้พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ๖๑ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ เธอจะไป อย่าซ้อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนัก

ถ้าเป็นธรรมๆ เขาไม่เป็นขบวนการ ใ้อโหย! ตลาด ธรรมะการตลาด มันเป็นเรื่องตลาด ทั้ทั้งนั้น จะซื้อจะขายเอา มันไม่มีอยู่จริง

ถ้ามันมีอยู่จริง เห็นไหม เราทำของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธ- ศาสนา พุทธศาสนาสอน สอนถึงการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย องค์สมเด็จพระสัมมา- สัมพุทธเจ้าก็เพราะเหตุนี้แหละ เพราะเหตุที่ว่า ถ้าเราต้องเป็นอย่างนี้ใช่ไหม เราต้องเกิดต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย อย่างนี้ด้วยหรือ เราเห็นสมณะ ใ้อนั่นคือทางออก ท่านถึงค้นคว้าของท่าน ออกมาได้

สมณะ สมณะคือความสงบระงับ สมณะ สมณะคือมีคุณธรรมในใจของเรา เราต้องมี สติมีปัญญาในใจของเรานะ ถ้าเรามีสติมีปัญญาในใจของเรา เราจะเอาตัวของเรา เราจะเอา ความจริง เราไม่เอาทางโลก เราไม่เอาการตลาด เราไม่ต้องคนพลุกพล่าน ใ้อคนพลุกพล่าน สาธุ! ถ้าเขาทำใ้อนั่นมันระดับของท่านนะ มันเป็นการแตกตื่น เป็นกระแส มันแตกตื่น แตกตื่น จากการปลุกกระแส ปลุกกระแสขึ้นมาแล้วมันทำลายโอกาสของคน โอกาสของคนที่จะเข้าสู่สัจ ธรรมเข้าสู่สัจจะความจริงได้บ้าง ไปตื่นกระแสหมดเลย ตื่นกระแสเพราะอะไร เพราะมันเข้ากับ กิเลสไง เพราะแมงเม่ามันชอบ มันสู้ใจแมงเม่า แมงเม่าก็บินกันเป็นฝูงๆ เลย บินกันไปเข้าสู่ กองไฟ

ใ้อของเรามันอยู่ป่าเขา มันเห็นเดือนเห็นดาวเห็นตะวัน มันไม่เป็นโทษกับใคร มันจะบิน ขึ้นไปบนเดือนมันบินไปไม่ไหวหรือ มันก็บินอยู่ในป่านั้นนะ บินอยู่ในป่าแสวงหาตน แสวงหา สัจจะหาความจริงในใจของตน ถ้าแสวงหาความจริงในใจของตนนะ เวลาทำความสงบของใจ เข้ามา ถ้าจิตมันสงบมันจะมีความสุข จิตเป็นสมาธิ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันไม่ตื่น กระแสหรือ ตื่นกระแสไปมันทำให้จิตเสื่อม จิตของคนมันต้องมีสติปัญญารักษา การรักษาจิต ของเราให้สงบระงับ

จิตของเราแท้ๆ แล้วมีสิ่งใดกระทบในอายตนะตาหูจมูกลิ้นกายใจ เวลามันกระทบนะ ถ้าเรารักษาดีมันจะกระทบสิ่งใด เราก็มีสติปัญญาเท่าทันกับความรู้สึกรู้ใจของเรา แต่ถ้าเราปล่อย ถ้ากิเลสมันรุนแรง มันกระทบแล้วมันพุ่งออกเลย เวลามันโกรธมันโกรธสุดๆ เวลามันหลงมันหลงไหลได้ปลื้มไปกับเขา เวลามันโลภมันอยากได้แต่สิ่งที่ไม่ใช่ไม่มีไม่เป็นจริง

สิ่งที่เป็นจริงๆ โลกอะไร โลกอยากได้อะไร ถ้าโลกก็เดินจงกรมให้มากๆ สิ โลกก็นั่งสมาธินานๆ สิ เราเร่งความเพียรของเรา สัตว์โลกจะล่องพันทุกข์ด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ถ้าโลกก็โลภขยันหมั่นเพียรสิ โลกประหยัดมัธยัสถ์สิ โลกในการเสียสละสิ ถ้ามันโลภอย่างนี้ถ้ามันเข้าไปแล้วมันต่อสู้กับกิเลสไง มันขัดแย้งกับกิเลสของเรา

กิเลสของเรามันอยากได้ อยากดี อยากเด่นทั้งนั้น การอยากได้ อยากดี อยากเด่น พระเรา พระกรรมฐานถึงถือธุดงค์วัตร ธุดงค์วัตรเป็นข้อขัดเกลากิเลสนะ เป็นการขัดเกลา ขัดเกลาเพราะอะไร มันบังคับไว้แล้วผ้า ๓ ผืน ไม่มีมากไปกว่าบริวาร ๘ นอกนั้นเป็นของของสงฆ์หมด เป็นบริวารโจล โจล โจลคือโจล โจลมันใช้กิน กินบริวาร ๘ ใจ แต่ในเมื่อมันมีความจำเป็น ผ่าของผ้าอาบ มุ่งนะ นี่บริวารโจลทั้งนั้น แต่ถ้าเรามีสมบัติ เราก็มีสมบัติของเรากับบริวาร ๘ แล้วเราก็รักษาใจของเรา

นี่การดูแลรักษา ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรม ท่านจะดูแลรักษา เห็นใหม่ ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามามันจะมีคุณธรรมในใจนี้ ถ้ามีคุณธรรมในใจนี้ เห็นใหม่ เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วจิตมันสงบ จิตสงบแล้วมันมีความสุข จิตสงบ ใ้อโฮ! มันละทิ้งบ้านเรือนหมดนะ

“ทำไมเรามาทุกข์มายากกันอยู่อย่างนี้ ทำไมของที่เรแบกหามอยู่อย่างนี้”

สิ่งที่เป็นวัดเป็นวา เป็นวัดเป็นวาเป็นเพราะครูบาอาจารย์ท่านมันมีวินัยบังคับไว้ไง ว่าสิ่งนี้มันเป็นสมบัติของสงฆ์ ผู้ที่ดูแลรักษาถ้าไม่ดูแลรักษาเป็นอาบดินนะ สิ่งที่จะแจกได้มันเป็นครุภัณฑ์ ของที่แจกได้ ของที่แจกไม่ได้ ของที่แจกได้อย่างพวกอาหาร พวกการกินแจกได้ ของของสงฆ์ สงฆ์ก็มีสิทธิแจก แต่สิ่งที่แจกไม่ได้เลยคือเครื่องมือการซ่อมบำรุงรักษา แล้วก็เตียงตั้ง สิ่งที่เป็นสมบัติของสงฆ์นี้แจกไม่ได้ สิ่งที่แจกได้ แจกได้นะ ปัจจัย ๔ เครื่องดำรงชีวิตแจกได้ สิ่งที่ไม่แจกได้คือแจกไม่ได้ นี่คือของของสงฆ์ไง

ฉะนั้น สิ่งทีของของสงฆ์ เห็นใหม่ มันมีวินัยบังคับไว้ให้ดูแลรักษาไม่ใช่ติดมัน ไม่ใช่ติดมัน แต่ดูแลรักษาไว้ให้เป็นของสงฆ์ ดูแลรักษาไว้ให้การดำรงชีวิตของพระ พระที่ประพฤติปฏิบัติเขายังต้องสิ่งปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีพเพื่อการแสวงหา คนที่ยังไม่เป็นสมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ มันต้องแสวงหา ถ้าได้สมณะที่ ๑ แล้วมันก็ต้องแสวงหาความเป็นสมณะที่ ๒ ถ้าสมณะที่ ๒ แล้วมันก็ต้องแสวงหาความเป็นสมณะที่ ๓ ถ้าสมณะที่ ๓ แสวงหาแล้วมันจะเป็น

สมณะที่ ๔ การแสวงหา การแสวงหามันก็ต้องอาศัยปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยจากภายนอก นี่เป็นสิ่งที่ปัจจัยเครื่องอาศัยภายนอกคือสัปปายะ ๔

แต่ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัยภายใน เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ที่เป็นสัปปายะ ครูบา-อาจารย์ที่เป็นสัปปายะ ท่านจะชี้หน้า ท่านพยายามจะให้เป็นแบบอย่าง ท่านจะทำเข้ามา เข้ามาเพราะอะไร สิ่งที่เป็นธรรมๆ มันมีคุณค่า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาเพราะอะไร ท่านอยู่ในป่าในเขาเพราะพิสูจน์แล้วมันทำให้มีความสุขจริงใจ เพราะท่านมีคุณธรรมในใจของท่าน ท่านมีความสุขจริงใจในใจของท่าน ความสุขอันนี้ความสุขเหนือโลก

โลกสงสารนะเขามีเครื่องบริการ เครื่องยนต์กลไกบริการทั้งนั้น มันจะซื้อเอา มันซื้อเอาด้วยเครื่องบริการ เอาเครื่องบริการไปกำหนดคนนั้น ไปกำหนดคนนี้ มันก็ได้การยอมรับไง มันจะซื้อธรรม ซื้อธรรม

ธรรมชื่อไม่ได้ ธรรมไม่มีขาย ธรรมจะได้ต้องปฏิบัติเอา

นี่ไง ครูบาอาจารย์ท่านอยู่ป่าอยู่เขาของท่าน ท่านจะให้เห็นถึงว่าหัวใจที่มันมีความสุข วิมุตติสุขๆ มันสุขจริงอย่างไร วิมุตติสุขความสุขที่ไม่เจือปนสิ่งใดเลย ความสุขที่ไม่ต้องมีสิ่งใดมาเกื้อหนุนเลย สุขในตัวมันเอง สุขโดยธรรม ไม่มีการซื้อ ไม่มีการขาย มีแต่การเคารพบูชา คนที่เขาให้คุณธรรม คุณสี ครูบาอาจารย์ของเราที่มีคุณธรรม เขาจะแสวงบุญกุศล คนที่เขาหูดาสว่างเขาต้องซื้อทางเข้าไปสมัยหลวงปู่มั่น

สมัยในปัจจุบันนี้ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงนะ คนเขาก็แสวงหากันไปเพื่อบุญกุศล เพื่อเป็นขวัญใจ การเห็นสมณะเป็นบุญกุศล การเห็น การได้แสวงหา การได้เคารพนบนอบ นั่นนะบุญกุศลทั้งนั้น สมณะในมณฑล ๓๘ ประการ การดำรงชีพ ดำรงชีพดำรงชีพอย่างนั้น นี่พูดถึงว่า ถ้าเป็นจริงๆ มันต้องเป็นการประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันได้มรรคได้ผลขึ้นมา มันจะได้มรรคได้ผลขึ้นมา

ถ้าจิตมันสงบ จิตสงบมันก็รู้อยู่แล้วว่าการคลุกคลีมันผิด จิตสงบแล้วมันไม่ใช่แมงเม่า เป็นนักลงทุนที่มีสติปัญญา เป็นนักลงทุนที่ประสบความสำเร็จ ไม่ใช่แมงเม่าบินไปกับเขา ถ้าทำความสงบลงได้ เพราะจิต สมาธิมันจะยืนยันอย่างนี้ ถ้าสมาธิมันจะยืนยันเลยว่า จิตที่สงบสงบอย่างไร แล้วถ้ามันสงบแล้วมันมีคุณสมบัติอย่างไร ถ้ามีคุณสมบัติ จิตสงบแล้ว สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แล้วถ้าจิตเสื่อมละ จิตเสื่อมมันละแมงเม่า เพราะมันเสื่อม มันเข้าไปสู่ความสงบไม่ได้ มันถึงเห็นกองไฟบินเข้าไป เอ้อ! เร่ร้อนไป เร่ร้อนไปวันวันหนึ่ง เร่ร้อนไปกับเขา เพราะอะไร เพราะมันทำความสงบต้องเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิมันแห้ง โอ้! ทุกข์มากๆ เอ้า! เราจะใช้ความทุกข์เพื่อแลกกับความสงบ ใช้ความทุกข์เพื่อแสวงหาความสุข ใช้ความทุกข์เพื่อพ้นจาก

ความทุกข์

ถ้ามันเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเหงื่อไหลไคลย้อย อดนอนผ่อนอาหาร เราเอาชีวิตเรา เข้าแลกเลย ถ้าอดนอนผ่อนอาหารเวลามันหิวมันกระหาย คนเรามันช็อกตายได้นะ เราอยู่กับ หลวงตามหาบัวมา ท่านพยายามจะบอกว่า “ถ้าอดนอนผ่อนอาหารมันต้องวัดด้วยกำลังของคน เราที่กำลังของคนมันไม่เท่ากันนะ คนจะอดได้มากได้น้อย แต่การอดนั้นเพื่อไปบั่นทอนกิเลสไป กิเลสเวลากินมากเสริมมากมันก็ต้องการมาก คนง่วงนอน นอนเท่าไรก็ไม่มีวันจบ ยิ่งนอนยิ่งง่วง คนง่วงนอนแล้วตัดแปลงมันให้มันได้เท่านี้ๆ พอมันชัดเจนแล้วมันจะแก้การง่วงเหงาหาวนอนได้”

การอดนอนผ่อนอาหารมันเป็นวิธีการอันหนึ่ง เป็นวิธีการที่เราจะผ่อนกิเลสไม่ให้มันกล้า แข็งจนเกินไป แล้วเราก็จะใช้สติปัญญาต่อเนื่องไป การอดอาหารนี้เป็นวิธีการเท่านั้น แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องเข้าไปสู่มรรคอยู่นั่นละ เราก็ไม่ใช่แมงเม่าเหมือนกัน จะอดอาหารโซ้วเขา อดอาหารว่าฉันนี้เป็นนักปฏิบัติ ไอนั้นก็แอฟริกาไป ไปดูไปพวกที่เขาขาดสารอาหารสิ นั่นเขาอดเพราะว่าเขาทุกข์เขาจน เขาอดอาหารเพราะว่าเขาไปเกิดในประเทศอย่างนั้น

แต่ของเรานี้สมณะ เกิดมาเป็นสมณะ เกิดมาเป็นมนุษย์ได้มาบวชในพระพุทธ-ศาสนา เป็นสมณะเป็นพระ ชาวพุทธเขาเต็มใจใส่บาตร เข้าบิณฑบาตมาอาหารเต็มบาตรทั้งนั้น แต่เราเสียสละ เราอยากจะทำกับกิเลส ไม่ใช่ว่ามันไม่มี ไม่ใช่ว่าไม่มีอาหารกิน ไม่ใช่ว่ามันไม่มีอย่างนั้น เว้นไว้แต่ไปจุดดงค์ ดุจดงค์เป็นบางครั้งบางคราวมันพลัดมันหลง มันไปในหมู่บ้านเด็กหมู่บ้านน้อยอาจจะขาดแคลนบ้าง การขาดแคลนบ้างอันนั้นมันก็เป็นการวัดบารมี เอ้อ! เราทำมาๆ ถ้ามันมีบารมีนะ มันก็จะมีผู้ชักจูง หลงทางนะ ไปทางนี้ผิดนะ ต้องไปทางนี้ ไปแล้วมันก็เจอหมู่บ้าน เจออะไร มันก็ไม่หลง อันนี้มันมีบ้างเป็นบางครั้งบางคราว

แต่ของมันมี หลวงตาท่านพูดประจำ “พระประพฤติปฏิบัติถ้าไม่มีใครใส่บาตร ถ้ามันจะทุกข์มันยาก อยากรู้จะเห็น” ท่านอยากเห็นพระที่ไม่มีใครส่งเสริม ท่านอยากเห็นมากเลย แต่ตอนนี้มันมีแต่จะไปซื้อเขา มีแต่จะไปซื้อของเขา ใช้อย่างนั้นมันเรื่องของเขา แต่พระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แล้วไม่มีใครใส่บาตรให้ฉัน หลวงตาท่านพูดประจำว่า “เราอยากเห็นนะ!” ท่านยังบอกว่า “การอดนอนผ่อนอาหารไม่ใช่ประชดชีวิต ไม่ใช่ที่เราไม่มี มีๆ มีเยอะด้วย”

ถ้ามีเยอะด้วย หลง มีเยอะ เขาศรัทธาเขามีความเชื่อ มีเยอะก็สนองศรัทธาๆ สอนของศรัทธาเสร็จแล้วก็นั่งสัปหงกโง่งง สิ่งใดที่เป็นไม่เป็นประโยชน์ ถ้าไม่มีปัญญาครูบาอาจารย์ ท่านพยายามจะชักนำเรา ท่านพยายามจะชี้หน้า ความประพฤติต่างๆ ท่านจะคอยดูว่าข้างอกข้างอกมากินมากิน ถ้ากินแล้วมันอืดอาด เออ! ซ้างก็กินพอประมาณเท่านั้นแหละ ซ้างก็ได้คึกคัก

นี่ไง มันมี ไม่ใช่มันไม่มี ที่อดนอนผ่อนอาหารมันมีสมบูรณ์มันมีพร้อมทั้งนั้น แต่! แต่มันเกิดที่ปัญญาไง มันเกิดที่ปัญญาเพราะเราปฏิบัติแล้วมันทุกข์มันยาก ปฏิบัติแล้วมันไม่ได้ผลไง มันไม่ได้ผลเราก็ใช้ผ่อนบ้างอะไรบ้าง แต่ผ่อนมาเพื่อใช้สติปัญญา เวลาอดนอนผ่อนอาหาร ร่างกายมันจะเบา มันจะไม่หนักหน่วงธาตุขันธ์ทับจิต ธาตุขันธ์คือร่างกายมันสมบูรณ์ ร่างกายมันเหลือเพื่อ พลังงานมันมาก มันก็มีกำลังมากกว่า จิตใจเราเป็นนามธรรมมันต้องอาศัย ร่างกายนี่นะ

เวลาคนเกิดมาที่เกิดเป็นมนุษย์ เวลาปฏิสนธิในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ มันได้สถานะความเป็นมนุษย์มันก็ร่างกายนี้ จิตมันกำเนิดนั่นไง ถ้าเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นเทวดามันก็เป็นทิพย์ เห็นไหม มันเป็นทิพย์ มันไม่มีร่างกายไง ไม่ต้องเอาอาหารมาบำรุงร่างกาย เกิดเป็นพรหม กำเนิด ๔ มันผัสสาหารอาหารที่เป็นนามธรรมของเขามี

แต่เกิดเป็นมนุษย์มันมีธาตุ ๔ แล้วธาตุ ๔ ขึ้นมา เห็นไหม ธาตุมันมีอยู่แล้วร่างกาย นี้เกิดเป็นมนุษย์ถึงมีवासนาเพราะมันมีธาตุ ๔ ธาตุ ๔ มันหิวตลอด โรคหิวเป็นโรคประจำตัวอยู่แล้ว เราบวชมาเป็นพระ ฉันทอาหารก็มือเดียวอยู่แล้ว ทีแรกใครบวชใหม่ๆ ก็กลัว กลัวอยู่นั่นแหละ เวลาบวชไปแล้วนะ เออ! มือเดียวเหลือเพื่อ มือเดียวมันก็ไม่เห็นตาย แล้วเวลาจะปฏิบัติขึ้นมา ยังผ่อนมันอีก เห็นไหม ผ่อนๆ เพราะธาตุขันธ์ๆ

คนฉลาดคนที่เขาดูแลรักษา แล้วเวลามีสติปัญญาขึ้นมามันจะเข้าสู่มรรคแล้ว ศีลสมาธิ ปัญญา จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่สติปัญญา ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง แต่ก่อนที่มันจะสงบ คนเราสงบแล้วไปรู้ไปเห็นต่างๆ มันเกิดนิमित สิ่งที่เป็นนิमितมันเป็นอำนาจวาสนาของจิต จิตที่มีवासนามันจะไปรู้ไปเห็นนั่นเป็นอำนาจวาสนาของคน คำว่า “อำนาจวาสนา” มันเป็นพันธุกรรมของจิต มันเป็นที่เอ็นเอของจิต คือเขาทำมา

จิตนิสัยอย่างไรแล้วแต่ ส่วนใหญ่แล้วจิตนิสัยจะอ่อนด้อย ไปรู้ไปเห็นชอบ ชอบไสยศาสตร์ คำว่า “ไสยศาสตร์” คือจิตวิญญาณ คำว่า “ไสยศาสตร์” คือผี แล้วจิตมันเป็นอย่างนั้น มันไม่ผ่านตรงนี้เข้ามา มันเข้าสมาธิไม่ได้ มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นเงา เราไปยืนที่ไหนก็มีเงาธรรมชาติของจิตมันมีความรู้สึกๆ จิตสงบแล้วมันจะรู้จะเห็น นั่นละเหมือนกับเราเอนอยู่ที่มีแสงเวลากลางวันมันจะมีเงาตลอดเวลา คนไม่มีเงานะคนตาย คนต้องมีเงา

จิตมันก็มีอาการทั้งนั้น อาการของมันๆ ถ้าครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติท่านรู้ ไร้สาระ จะบอกว่าไร้สาระไม่ได้ สาระสิ เพราะสาระในการปฏิบัติ แต่มันเป็นเด็กๆ ใจ เวลาทางโลกเหมือนไร้สาระ แต่มันก็ชอบ มันชอบเพราะอะไร เพราะสันดาน สันดานมันเป็นอย่างนั้น สันดานของจิตเป็นอย่างนั้น อวิชชาเป็นอย่างนั้น แล้วอ่อนด้อยมาก

เราตอบปัญหาฟังแต่เรื่องนี้ ภู่นัน เห็นนั่น กรรมนั่น ของนั่น โคนนั่น โคนนี้ บ้าบอคอกแตก

เพราะเขาขาดไตรสรณาคมน์ เขาขาดพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเขามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในใจของเขา เขาจะไม่ไปตื่นตื่นกับเรื่องอย่างนั้น ถ้าเขามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึกของเขา เขาจะไม่ออกไปวุ่นวายกับอาการอย่างนั้น แต่เพราะว่ามันอ่อนด้อย แล้วอ้างตนอวดตนเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เป็นลูกศิษย์พระป่าแต่อ่อนไหวมาก รู้ไปหมด ส่งออกไปทั้งนั้นเลย

แต่เขามีไตรสรณาคมน์แล้วจบ ถ้าเขาอยู่กับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ของเขา ถ้าเขาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันจากไตรสรณาคมน์จนเข้าสู่ตัวจิตของตน คือพุทชะ จากไตรสรณาคมน์ เห็นไหม เขาถือไตรสรณาคมน์จนจิตสงบเข้ามาเป็นผู้รู้ ผู้รู้คือพุทชะ พอเข้าถึงพุทชะ เราอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าจิตสงบแล้วเราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา

ถ้าปัญญาของเรา เราไม่ได้ซื้อไม่ได้ขาย เราไม่ได้ยืมยืมใคร เราไม่ได้ใครให้ เราไม่ได้ให้อาจารย์ขึ้นชมเรา เราไม่ให้อาจารย์การันตีเรา เราทำของเราเอง มันต้องทำของเราเองทั้งนั้น มันเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติปฏิภาณที่เกิดขึ้นกับใจดวงนี้ ถ้าใจดวงนี้ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ให้มันเป็นจริงขึ้นมา ใครจะปฏิเสธ ใครจะไม่ยอมรับมันเรื่องของเขา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ ผู้ที่ไปฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วสงสัยก็ไปฟังพระสารีบุตร พระสารีบุตรมาขยายความย่อความธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระไปฟังพระสารีบุตรขยายความย่อความแล้วก็กลับไปฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์อย่างนี้ แล้วเขาก็ไปถามพระสารีบุตร พระสารีบุตรขยายความย่อความอย่างนี้ถูกต้องไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ถ้าเราพูด เราก็พูดอย่างนั้น”

เราจะบอกว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร ท่านพูดเหมือนกัน ท่านพูดเหมือนกัน ท่านเข้าใจกัน คนที่มีคุณธรรม ถ้าเรามีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เรามีครูบาอาจารย์ของเรา เราต้องเข้าใจ เราต้องเข้าใจความหมาย เข้าใจเจตนาของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านให้ทำอย่างไร เราต้องเข้าใจ”

นี่ธรรมะ ดุสิต ในวงกรรมฐาน เห็นไหม วงกรรมฐานลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่น ตั้งแต่หลวงปู่แหวน ตั้งแต่หลวงปู่ขาว หลวงปู่ชอปลงมา ครูบาอาจารย์ของเราท่านไม่ได้พูดแตกต่างกับหลวงปู่มั่นเลย เพราะจิตใจของท่านมีคุณธรรมเหมือนกัน ถ้าคนมีคุณธรรมเหมือนกันมันเป็นคุณธรรมประจำองค์ของแต่ละองค์ท่าน องค์ท่านที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยความประจักษ์ชัด คือหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนฝึกมา พอเป็นคนฝึกมาคนที่มันรู้จริงเห็นจริงขึ้นมา เวลาสื่อความหมายแล้วมันสื่อเหมือนกัน

อริยสัจมีหนึ่งเดียว จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ การกลั่นออกมาจากอริยสัจคือ กลั่นออกมาจากมรรค ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ ความสมดุลงของมรรค มรรคสามัคคี เวลามรรคสามัคคี สิ่งที่สัจจะความจริง เวลามันเกิดขึ้นมันเกิดขึ้นจากในใจดวงนั้น นี่ ธรรมะเกิดอย่างนี้ ไม่ใช่ชื่อเอา ไม่ใช่หว่านล้อมเอา ไม่ใช่ชักจูงเอา ไม่มี!

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมาแล้วปฏิเสธ ปฏิเสธเทวดา อินทร์ พรหมทั้งหมด เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สตุถา เทว มนุสฺसानํ สอนตั้งแต่พรหมลงมา ไปสอนพระพุทธมารดาบนสวรรค์ สอนหมด นี่ไง

พระอรหันต์เหนือโลก เหนือ ๓ โลกธาตุ เหนือทั้งหมด ถ้าเหนืออย่างนั้นแล้ว สิ่งที่เป็นสัจจะความจริงอย่างนี้ในใจอย่างนั้น เวลามันเหนืออย่างนั้น มันถึงเหนือ เหมือนกันหมดใจ ครูบาอาจารย์ของเราถึงมีสัจจะมีความจริงใจ

ถ้าสัจจะความจริงนี้มันต้องประพฤติปฏิบัติเอา มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริง ถ้าความจริงนะ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลา พระกัสสปะคุยธรรมะกัน เหมือนกัน อันเดียวกัน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นกับครูบา- อาจารย์ของเราเวลาทำนสี่ธรรมก็เหมือนกัน ไม่มีพิสดารอย่างนี้ ไม่มีการจะชื่อ ธรรมะ จะชื่อเอา จะแสวงหาเอา ไม่มี ธรรมะชื่อไม่ได้ เอวัง